

METODIKA STANOVENÍ PHMAX PRO PŘEDŠKOLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

MŠMT

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

1. Metodika stanovení PHmax pro předškolní vzdělávání

Pro **mateřské školy** stanovuje školský zákon nastavení **pedagogické práce učitelů mateřských škol** hodnotami PHmax, které jsou upravené ve **vyhlášce č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání** (dále jen „vyhláška“). Z tohoto důvodu připravilo ministerstvo metodiku k novému způsobu financování mateřských škol podle vyhlášky, která přináší úpravy ve financování mateřských škol zřizovaných územními samosprávnými celky nebo svazky obcí v rámci zmocnění školského zákona.

Na základě skutečnosti, že novela školského zákona č. 167/2018 Sb., kterým se mění zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, obsahuje odložení aplikace nového způsobu financování regionálního školství o jeden rok, tedy až k 1. lednu 2020, dochází k odložení aplikovatelnosti **některých** ustanovení vyhlášky č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání, ve znění vyhlášky č. 151/2018 Sb. aplikovatelnost se tak odkládá u pravidel stanovených v § 1d a v přílohách č. 1 až 3, která se vztahují k závazným hodnotám PHmax ve vztahu k novému systému financování přímé pedagogické činnosti v mateřských školách. Ustanovení, která se vztahují k aplikaci PHmax jsou součástí právního řádu, nicméně se začnou aplikovat až od 1. ledna 2020.

Upozorňujeme však, že ostatní právní úprava obsažená v novele vyhlášky č. 14/2005 Sb., jež se vztahuje k doprovodným otázkám nastavení nových pravidel organizace, zejména počtu dětí ve třídách, nabývá účinnosti k původnímu předpokládanému datu účinnosti, tj. k 1. 9. 2018 a školy jsou povinny ji k tomuto datu aplikovat a postupovat v souladu s ní.

Novela vyhlášky stanovuje v podobě PHmax maximální počet hodin přímé pedagogické činnosti financované ze státního rozpočtu na mateřskou školu podle počtu tříd v jednom pracovišti (samostatné budově) výše uvedených zřizovatelů.

Dle § 1d odst. 2 novelizované vyhlášky se hodnota PHmax za mateřskou školu stanoví jako součet hodnot PHmax za každé pracoviště, které s jiným pracovištěm prostorově nesouvisí, není s ním spojeno stavebně nebo technicky, ani není umístěno na tomtéž nebo sousedním pozemku a při jiném organizačním uspořádání by mohlo být zapsáno ve školském rejstříku jako samostatná mateřská škola. Dále jsou zohledněny druhy provozu mateřské školy – polodenní, celodenní a internátní. Hodnoty PHmax jsou samostatně nastaveny také pro mateřské školy při zdravotnických zařízeních.

2. Stanovení PHmax

Při výpočtu hodnot PHmax mateřské školy je potřeba vycházet z údajů vykazovaných ve výkonových výkazech **S 1-01** nebo **S 4-01**.

Pro stanovení PHmax z výkazu **S 1-01** jsou rozhodné údaje o průměrné denní době provozu školy/pracoviště v hodinách a počet tříd uvedený v odd. III podle příslušného druhu provozu (tj. údaje v řádcích 0301, 0302, 0303). Počet tříd školy/pracoviště se stanoví jako součet počtu běžných tříd a počtu speciálních tříd. Pokud má škola více pracovišť, stanovuje se PHmax samostatně pro každé pracoviště. Pokud má škola/pracoviště třídy s různým druhem provozu (celodenní, polodenní či internátní), počítá se každý druh provozu samostatně, a to i na stejném pracovišti. Hodnoty PHmax pro jednotlivé druhy provozu jsou uvedeny v následujících tabulkách.

Při stanovení PHmax pro mateřské školy při zdravotnických zařízeních se vychází z údajů vykázaných ve výkazu **S 4-01** odd. III. Hodnota PHmax za každou třídu mateřské školy při zdravotnickém zařízení je 31 hodin týdně.

Celková hodnota PHmax se za právnickou osobu vykonávající činnost školy určí jako součet dílčích hodnot za jednotlivá pracoviště a jednotlivé druhy provozu.

Správné nastavení a vykázaní je důležité již při vykazování k 30. 9. 2018, neboť na základě těchto vykázaných hodnot bude školám spočítán kontrolní rozpočet pro r. 2019 již podle nového způsobu financování. Tím si mohou školy ověřit a zjistit, jak přibližně bude stanoven jejich rozpočet pro následující rok 2020, kdy již budou financovány v novém způsobu financování.

Tabulka 1: Hodnota PHmax pro polodenní provoz

Počet tříd pracoviště mateřské školy	Průměrná doba provozu pracoviště v hodinách za den				
	od 4 do méně než 4,5	4,5 včetně do méně než 5	5 včetně do méně než 5,5	5,5 včetně do méně než 6	6 včetně do 6,5 včetně
1	32,5	35	37,5	40	42,5
2	60	65	70	75	80
3	87,5	95	102,5	110	117,5
4	115	125	135	145	155
5	142,5	155	167,5	180	192,5
6	170	185	200	215	230
7	197,5	215	232,5	250	267,5
8	225	245	265	285	305
9	252,5	275	297,5	320	342,5
10	280	305	330	355	380
11	307,5	335	362,5	390	417,5
12	335	365	395	425	455

Tabulka 2: Hodnota PHmax pro celodenní provoz

Počet tříd pracoviště mateřské školy	Průměrná doba provozu pracoviště v hodinách za den											
	nad 6,5 do méně než 7	7 včetně do méně než 7,5	7,5 včetně do méně než 8	8 včetně do méně než 8,5	8,5 včetně do méně než 9	9 včetně do méně než 9,5	9,5 včetně do méně než 10	10 včetně do méně než 10,5	10,5 včetně do méně než 11	11 včetně do méně než 11,5	11,5 včetně do méně než 12	12
1	45	47,5	50	52,5	55	57,5	60	62,5	65	67,5	70	72,5
2	85	90	95	100	105	110	115	120	125	130	135	140
3	125	132,5	140	147,5	150	162,5	170	177,5	185	192,5	200	207,5
4	165	175	185	195	205	215	225	235	245	255	265	275
5	205	217,5	230	242,5	255	267,5	280	292,5	305	317,5	330	342,5
6	245	260	275	290	305	320	335	350	365	380	395	410
7	285	302,5	320	337,5	355	372,5	390	407,5	425	442,5	460	477,5
8	325	345	365	385	405	425	445	465	485	505	525	545
9	365	387,5	410	432,5	455	477,5	500	522,5	545	567,5	590	612,5
10	405	430	455	480	505	530	555	580	605	630	655	680
11	445	472,5	500	527,5	555	582,5	610	637,5	665	692,5	720	747,5
12	485	515	545	575	605	635	665	695	725	755	785	815

Tabulka 3: Hodnota PHmax pro internátní provoz

Počet tříd pracoviště mateřské školy	Průměrná doba provozu pracoviště v hodinách za den				
	20 včetně do méně než 20,5	20,5 včetně do méně než 21	21 včetně do méně než 21,5	21,5 včetně do méně než 22	22 včetně a více
1	112,5	115	117,5	120	122,5
2	225	230	235	240	245
3	337,5	345	352,5	360	367,5
4	450	460	470	480	490
5	562,5	575	587,5	600	612,5
6	675	690	705	720	735

Zřizovatel školy může povolit výjimku z nejnižšího počtu dětí stanoveného školským zákonem a prováděcím předpisem. Dle § 23 odst. 4 školského zákona, může zřizovatel školy povolit výjimku z nejnižšího počtu dětí ve třídě za předpokladu, že uhradí zvýšené výdaje na vzdělávací činnost školy, a to nad výši stanovenou školským zákonem pro financování ze státního rozpočtu. Dodatečná pravidla stanovují, do jaké míry se může snížit financování ze státního rozpočtu, pokud zřizovatel udělil škole výjimku z nejnižšího počtu dětí.

V § 1d odst. 3 novelizované vyhlášky je uvedeno: „Je-li průměrný počet dětí ve třídě mateřské školy, které byla povolena výjimka z nejnižšího počtu podle školského zákona, nižší než nejnižší počet stanovený podle § 2, snižuje se PHmax stanovený podle §1d odstavce 2 věty první připadající průměrně na každou tuto třídu poměrně podle počtu dětí, o který je skutečný počet nižší.“

PH_{max} stanovený podle § 1d odstavce 2 věty první se v případě třídy zřízené podle § 16 odst. 9 školského zákona a v případě třídy školy zřízené podle § 16 odst. 9 školského zákona, kterým byla povolena výjimka z nejnižšího počtu podle školského zákona, snižuje o

a) 0,05násobek PH_{max} podle § 1d odstavce 2 věty první připadajícího průměrně na každou tuto třídu, je-li průměrný počet dětí v těchto třídách nejméně 5 a méně než 6,

b) 0,1násobek PH_{max} podle §1d odstavce 2 věty první připadajícího průměrně na každou tuto třídu, je-li průměrný počet dětí v těchto třídách nejméně 4 a méně než 5 a

c) 0,6 násobek PH_{max} podle §1d odstavce 2 věty první připadajícího průměrně na každou tuto třídu, je-li průměrný počet dětí v těchto třídách méně než 4.

PH konkrétní školy je součtem hodnot týdenního rozsahu hodin přímé pedagogické činnosti. Ředitel mateřské školy při výpočtu PH školy spočítá hodiny všech učitelů podle velikosti úvazku a pracovního zařazení. Je nutné počítat hodiny přímé pedagogické práce podle hodnot, které jsou uvedeny níže v tabulce zvlášť pro učitele, ředitele a zástupce ředitele. Zohlednit musí i úvazek pedagogického pracovníka, který není jmenován do funkce zástupce ředitele školy, ale řídí některou ze škol, jejíž činnost daná právnická osoba vykonává, kterému může ředitel školy snížit týdenní rozsah přímé pedagogické činnosti až do výše stanovené tímto nařízením pro zástupce ředitele školy, kterou řídí.

Výpočtem PH školy konkrétní škola porovná hodnotu se stanoveným PH_{max} uvedeným ve vyhlášce pro daný počet tříd pracoviště mateřské školy a průměrnou dobu provozu pracoviště. Zjistí tak, jestli se vypočítaným PH školy vejde do maximálního počtu hodin přímé pedagogické činnosti financované ze státního rozpočtu.

Pro výpočet PH školy je nutné vycházet z nařízení vlády č. 75/2005 Sb., o stanovení rozsahu přímé vyučovací, přímé výchovné, přímé speciálně pedagogické a přímé pedagogicko-psychologické činnosti pedagogických pracovníků, ve znění pozdějších předpisů:

Škola / Pedagogičtí pracovníci	Počet tříd v mateřské škole	Týdenní rozsah hodin přímé pedagogické činnosti
1. Mateřská škola		
1.1. učitel		31
1.2. ředitel	1 až 2	20
	3 až 4	15
	5 až 6	12
	7 až 10	9
	11 a více	6
1.3. zástupce ředitele	1 až 3	25
	4 až 6	20
	7 a více	17
1.4. ředitel mateřské školy s internátním provozem	1	16
	2	14
	3 až 6	12
	7 až 10	9
	11 a více	6
1.5. zástupce ředitele mateřské školy s internátním provozem	1 až 2	22
	3 a více	16
1.6. ředitel mateřské školy s internátním (nepřetržitým) provozem nebo mateřské školy s internátním provozem a se speciálním pedagogickým centrem		5

Příklady výpočtů PHmax pro některá pracoviště mateřských škol (dále jen MŠ):

Typ MŠ	MŠ jednotřídní (34,3 % z celkového počtu MŠ - samostatných pracovišť)	MŠ dvoutrídní (28,5 % z celkového počtu MŠ - samostatných pracovišť)	MŠ trojtřídní (15 % z celkového počtu MŠ – samostatných pracovišť)	MŠ šestitřídní (2,7 % z celkového počtu MŠ – samostatných pracovišť)	MŠ trojtřídní (2 třídy celodenní provoz viz tabulka č. 2 + 1 třída polodenní viz tabulka č. 1)	MŠ dvoutrídní
Průměrná délka provozu denně (hod)	10	10,5	10,5	11	celodenní třídy 10 polodenní třída 6	9,5
Počet pedagogů (přepočtené úvazky)	3 (2,37) • Ředitelka: 1 (1,0) • Učitelky: 2 (1,37)	5 (4,38) • Ředitelka: 1 (1,0) • Učitelky: 4 (3,38)	7 (6,67) • Ředitelka: 1 (1,0) • Zástupkyně ředitelky: 1 (1,0) • Učitelky: 5 (4,67)	14 (13,22) • Ředitelka: 1 (1,0) • Zástupkyně ředitelky: 1 (1,0) • Učitelky: 12 (11,22)	6 (5,95) • Ředitelka: 1 (1,0) • Zástupkyně ředitelky: 1 (1,0) • Učitelky: 4 (3,95)	5 (4,5) • Ředitelka: 1 (1,0) • Učitelky: 4 (3,5)
Počet hodin přímé pedagogické činnosti (PPČ)	• Ředitelka: 20 • Učitelka (1,0): 31 • Učitelka (0,37): 11,5 = 62,5 hod. týdně	• Ředitelka: 20 • Učitelky (3): 93 • Učitelka (0,38): 12 = 125 hod. týdně	• Ředitelka: 15 • Zástupkyně ředitelky: 25 • Učitelky (4): 124 • Učitelka (0,67): 20,77 = 184,77 hod. týdně	• Ředitelka: 12 • Zástupkyně ředitelky: 20 • Učitelky (11): 341 • Učitelka (0,22): 7 = 380 hod. týdně	• Ředitelka: 15 • Zástupkyně ředitelky: 25 • Učitelky (3): 93 • Učitelka (0,95): 29,5 = 162,5 hod. týdně	• Ředitelka: 20 • Učitelky (3): 93 • Učitelka (0,5): 15,5 = 128,5 hod. týdně
PHmax	PHmax je pro tuto MŠ 62,5 hodin týdně . Hodnota PHmax je pro MŠ plně vyhovující.	PHmax je pro tuto MŠ 125 hodin týdně . Hodnota PHmax je pro MŠ plně vyhovující.	PHmax je pro tuto MŠ 185 hodin týdně . Hodnota PHmax je pro MŠ plně vyhovující.	PHmax je pro tuto MŠ 380 hodin týdně . Hodnota PHmax je pro MŠ plně vyhovující.	PHmax je pro tuto MŠ 162,5 hodin týdně (z toho celodenní třídy 120h, polodenní třídy 42,5h). Hodnota PHmax je pro MŠ plně vyhovující.	Hodnota PHmax 115 hodin týdně není pro tuto MŠ vyhovující vzhledem k aktuální organizaci vzdělávání. Možnosti řešení jsou upravit délku provozu, upravit úvazek učitele či dofinancovat z jiných zdrojů.

3. Další informace

Pro stanovení výše finančních prostředků pro školu jsou pak rozhodné údaje vykázané ve výkazu **P1c-01**, a to v oddílech IVa, IVb, IVc. V oddíle IVa jsou uvedeny evidenční počty učitelů mateřské školy, tj. velikost úvazků učitelů. V oddíle IVb je uvedena přímá pedagogická činnost stanovená ředitelem školy jednotlivým učitelům, řediteli a zástupci ředitele v souladu s nařízením vlády č. 75/2005 Sb., o stanovení rozsahu přímé vyučovací, přímé výchovné, přímé speciálně pedagogické a přímé pedagogicko-psychologické činnosti pedagogických pracovníků, ve znění pozdějších předpisů. V oddíle IVc jsou pak uvedeny hodiny přímé pedagogické činnosti učitelů pevně stanovené nad rámec jejich týdenního rozsahu případně snížené o hodiny výuky nad rámec RVP. Kontrolu správnosti údajů vykázaných v oddílech IVb a IVc lze provést tak, že součet rozsahu PPČ uvedený v oddíle IVb a počtu hodin uvedených v oddíle IVc je roven součtu průměrného počtu týdenních hodin jednotlivých učitelek/učitelů, během kterých se věnují přímé pedagogické činnosti, tj. vzdělávají děti podle RVP PV.

Obecně doporučujeme věnovat vykazovaným údajům za školu/pracoviště velkou pozornost. Vykázané údaje musí být pravdivé a odpovídat skutečnosti v mateřské škole. Před vyplněním výkazů doporučujeme pečlivou přípravu dat s porovnáním skutečného stavu a také se seznámit s pokyny a vysvětlivkami pro vyplnění výkazu P 1c-01. Zároveň se v tomto výkazu můžete seznámit s uvedenými příklady jeho vyplnění.

Zásadní je rovněž zmínit, že děti individuálně vzdělávané v rámci formy plnění povinného předškolního vzdělávání se nezapočítávají do rozhodného počtu dětí v mateřské škole (nemají tedy vliv na koeficient naplněnosti, který bude použit při stanovení výše nenárokové složky platů).

4. Závěrem

Přínosem nového způsobu financování je skutečnost, že financování mateřských škol bude lépe odpovídat novým trendům ve vzdělávání dětí s ohledem na přijímání dětí dvouletých, zařazování dětí se speciálními vzdělávacími potřebami i v souvislosti se zavedením povinného předškolního vzdělávání. Rozhodujícím faktorem nebude počet dětí ve třídě mateřské školy, ale skutečný počet hodin přímé pedagogické činnosti potřebný pro zajištění provozu mateřské školy, kde je zohledněno i překrývání přímé pedagogické činnosti učitelek/učitelů mateřské školy. Překrývání již není podmínkou, ale pouze doporučením dle možností a podmínek školy, tudíž ředitelky/ředitelé mohou flexibilně reagovat na aktuální potřeby při rozpisu služeb učitelů.

Návrh novely vyhlášky byl také v době přípravy i v rámci připomínkového řízení připomínkovan zástupci profesních asociací a projednáván s poradním sborem pro předškolní vzdělávání MŠMT.

Vyhláška č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů – vybraná ustanovení upravená vyhláškou č. 151/2018 Sb.

§ 1d

Maximální počet hodin přímé pedagogické činnosti pro mateřské školy zřizované územními samosprávnými celky nebo svazky obcí financovaný ze státního rozpočtu

(1) Maximální počet hodin přímé pedagogické činnosti financovaný ze státního rozpočtu v mateřské škole zřizované krajem, obcí nebo svazky obcí (PH_{max}) představuje pro účely této vyhlášky maximální týdenní počet hodin přímé pedagogické činnosti v mateřské škole k zajištění vzdělávání podle rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání financovaný ze státního rozpočtu.

(2) Není-li dále stanoveno jinak, PH_{max} se za mateřskou školu stanoví jako součet PH_{max} za každé pracoviště, které s jiným pracovištěm prostorově nesouvisí, není s ním spojeno stavebně nebo technicky, ani není umístěno na tomtéž nebo sousedním pozemku a při jiném organizačním uspořádání by mohlo být zapsáno ve školském rejstříku jako samostatná mateřská škola (dále jen „pracoviště“). Jsou-li na pracovišti třídy s různým druhem provozu, stanoví se PH_{max} za toto pracoviště součtem PH_{max} stanoveným pro příslušný počet tříd daného druhu provozu. PH_{max} se za mateřskou školu při zdravotnickém zařízení stanoví jako součet PH_{max} za každou třídu této školy.

(3) Je-li průměrný počet dětí ve třídě mateřské školy, které byla povolena výjimka z nejnižšího počtu podle školského zákona, nižší než nejnižší počet stanovený podle § 2, snižuje se PH_{max} stanovený podle odstavce 2 věty první připadající průměrně na každou tuto třídu poměrně podle počtu dětí, o který je skutečný počet nižší.

(4) PH_{max} stanovený podle odstavce 2 věty první se v případě třídy zřízené podle § 16 odst. 9 školského zákona a v případě třídy školy zřízené podle § 16 odst. 9 školského zákona, kterým byla povolena výjimka z nejnižšího počtu podle školského zákona, snižuje o

a) 0,05násobek PH_{max} podle odstavce 2 věty první připadajícího průměrně na každou tuto třídu, je-li průměrný počet dětí v těchto třídách nejméně 5 a méně než 6,

b) 0,1násobek PH_{max} podle odstavce 2 věty první připadajícího průměrně na každou tuto třídu, je-li průměrný počet dětí v těchto třídách nejméně 4 a méně než 5 a

c) 0,6 násobek PH_{max} podle odstavce 2 věty první připadajícího průměrně na každou tuto třídu, je-li průměrný počet dětí v těchto třídách méně než 4.

(5) PH_{max} pro pracoviště mateřské školy s polodenním provozem jsou stanoveny v příloze č. 1 k této vyhlášce.

(6) PHmax pro pracoviště mateřské školy s celodenním provozem jsou stanoveny v příloze č. 2 k této vyhlášce.

(7) PHmax pro pracoviště mateřské školy s internátním provozem jsou stanoveny v příloze č. 3 k této vyhlášce.

(8) PHmax za každou třídu mateřské školy při zdravotnickém zařízení je 31 hodin týdně.“

§ 2

Počty přijatých dětí ve třídách mateřské školy (ustanovení § 2 s účinností od 1. 9. 2018)

(1) Mateřská škola má nejméně

- a) 15 dětí, jde-li o mateřskou školu s 1 třídou,
- b) 12,5 dětí v průměru ve třídě, jde-li o mateřskou školu se 2 třídami,
- c) 16,33 dětí v průměru ve třídě, jde-li o mateřskou školu se 3 třídami, a
- d) 18 dětí v průměru ve třídě, jde-li o mateřskou školu se 4 a více třídami.

(2) Je-li v obci pouze 1 mateřská škola, má nejméně

- a) 13 dětí, jde-li o mateřskou školu s 1 třídou,
- b) 12,5 dětí v průměru ve třídě, jde-li o mateřskou školu se 2 třídami, a
- c) 16 dětí v průměru ve třídě, jde-li o mateřskou školu se 3 a více třídami.

(3) Třída mateřské školy se naplňuje do počtu 24 dětí.

(4) Třída lesní mateřské školy má nejméně 15 dětí.

(5) Za každé ve třídě zařazené dítě s přiznaným podpůrným opatřením čtvrtého nebo pátého stupně se nejvyšší počet dětí ve třídě podle odstavce 3 snižuje o 2 děti; to platí i v případě dítěte s přiznaným podpůrným opatřením třetího stupně z důvodu mentálního postižení. Nejvyšší počet dětí podle odstavce 3 se dále snižuje o 1 za každé dítě s přiznaným podpůrným opatřením třetího stupně, které není uvedeno ve větě první. Postupem podle věty první a druhé lze snížit nejvyšší počet dětí ve třídě nejvýše o 5.

(6) Snížení počtu dětí podle odstavce 5 se neuplatní u mateřské školy, které v jeho plnění brání plnění povinného předškolního vzdělávání dítěte nebo dojde-li ke změně stupně podpůrného opatření u dítěte zařazeného ve třídě v průběhu školního roku.

(7) Dítě, které se vzdělává v mateřské škole pravidelně kratší dobu, než odpovídá příslušnému provozu, a další dítě, které se vzdělává ve zbývající době podle § 34 odst. 10 školského zákona, se zařazují do téže třídy. Pro účely posouzení souladu s nejvyšším počtem dětí ve třídě podle odstavců 3 a 5 se započítává vždy pouze 1 dítě.